

Gevecht om bunker van Seyss bereikt rechtszaal

De bunker van Seyss-Inquart, in de oorlog nooit op de proef gesteld, is nu inzet van een verbeterde strijd. De verkoopprocedure ligt stil, een kort geding is in aantocht.

Door Herman Rosenberg

Erfgoedinstellingen waar- schuwen er al jaren voor: de manier waarop het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) rijksmonumenten in de uitverkoop doet, is onverant- woord. Partijen die nul ervaring heb- ben met monumentenzorg kunnen door de losse selectiecriteria in bezit komen van waardevolle gebouwen. Eén zaak springt er nu uit, die van het afstoten van de voormalige bun- ker van Seyss-Inquart op het land- goed Clingendael.

Door allerlei verwikkelingen is er nog één gegadigde over, naar verluidt de Haagse vastgoedondernemer Je- roen de Wilde. Zelf wil hij dat niet be- vestigen, maar zijn naam wordt door verschillende betrokkenen ge- noemd. De Wilde werd rond 2020 be- kend als geldschiet van tassenont- werper Omar Munie in de omstre- den transactie met het pand De Rijnstroom aan het Noordeinde, waarbij ook het RVB en de gemeente betrokken waren. Later raakten De Wilde en Munie gebrouilleerd. De Wilde heeft De Rijnstroom nog altijd in bezit.

Eerder leek de organisatie Boei, specialist in het hergebruik van his- torische panden, de voornaamste kanshebber voor de bunker. Maar Boei is om procedurele redenen uit het verkoopproces gezet. De organi- satie accepteert dat niet. ‘Daarom kruisen we maandag in een kort ge- ding de degens met de staat. Het wordt tijd dat het afstootbeleid van het rijk leidt tot goede keuzes,’ meldt directeur Arno Boon in een nieuws- brief; hij was niet bereikbaar voor na- der commentaar. Boei wil van de bunker een evenementenlocatie maken op het gebied van vrede en recht. Ook Instituut Clingendael steunt dit plan.

Noodklok

De Haagse Stichting WO2 Sporen, die al in 2018 de noodklok luidde over de bunkertransactie, is het tot op zekere hoogte eens met Boei. “De manier waarop het RVB de voormali- ge bunker van Seyss-Inquart wil ver- kopen, is strijdig met de belangen van de monumentenzorg en het her- inneringserfgoed,” zegt voorzitter Ronald Klomp. “De Tweede Kamer heeft zelfs eerder een motie aange- nomen over het belang van de be- scherming van erfgoed uit de Twee- de Wereldoorlog. Toch ging het RVB door. Wij vinden in principe dat de bunker – een rijksmonument – he- lemaal niet moet worden verkocht. En als het dan toch moet, dan aan een or- ganisatie die de status heeft van Pro- fessionele Organisatie voor Monu- mentenbehoud, POM. Boei heeft die status, maar de verschillende stads- herstelorganisaties ook.”

De als boerderij vermomde voormalige bunker van Seyss-Inquart in Clingendael. | Foto: DHC/Gertjan Klaver

Het is overigens niet zo dat een nieu- we eigenaar volledig vrij is om met de bunker te doen wat hij wil. Het ge- bouw staat in de gemeente Wasse- naar en die heeft bepaald dat er geen grootschalige horeca in mag komen en dat de monumentale waarde ge- respecteerd moet worden.

Bezwaren

De bezwaren tegen Boei komen van andere gegadigden voor de bunker, zoals de Haagse Silvia Hendriks. Haar plan werd eerder al afgewezen. Toch houdt ze vast aan de voorgeschreven vertrouwelijkheid van de procedure. “Ik kan alleen zeggen dat het ons te

betekenis van deze bijzondere plek.”

Hendriks maakte bezwaar tegen twee leden van de selectiecommissie van het RVB, die volgens haar ban- den met Boei zouden hebben. Het RVB erkende dat de ‘schijn van be- langenvetsteking’ was ontstaan, maar dat het probleem niet ernstig genoeg was om Boei te weren. Maar Hendriks voerde ook aan dat Boei de vertrouwelijkheid had geschonden door voor de buurt en andere betrok- ken een presentatie te houden. Een externe commissie beoordeelde dit bezwaar als valide, wat einde oefening betekende voor Boei. Daar- over gaat het kort geding van maan- dag. Directeur Arno Boon vindt, zo blijkt uit zijn nieuwsbrief, dat het in- formeren van de buurt gerechtvaardigd was om ‘draagvlak te creëren’ en ‘transparant’ te zijn. ‘Regels en pro- cedures worden slim ingezet om [ons] eruit te werken,’ aldus Boon.

Brandbrief

De Stichting WO2 Sporen heeft een brandbrief naar de Tweede Kamer en de gemeenteraden van Den Haag en Wassenaar gestuurd. Ronald Klomp: “De procedure ligt nu stil. Het is nú het moment om deze zaak nader te onderzoeken. Er mogen geen onom- keerbare besluiten worden geno- men.”

Het RVB laat weten in verband met de vertrouwelijkheid van de proce- dure en de naderende rechtszaak geen vragen over de verkoop van de bunker te kunnen beantwoorden.

De 61 bij 30 meter grote, als boer- derij gecamoufleerde bunker stamt

uit 1943. Hij wordt aangeduid als ‘commandopost’, omdat hij be- stemd was als noodzetel voor de Duitse rijkscommissaris Arthur Seyss-Inquart, als Nederland strijd- toneel zou worden. Maar toen het eenmaal zover was, in 1944, vertrok Seyss met zijn staf naar Apeldoorn. Hij werd in 1946 in Neurenberg ter dood veroordeeld wegens oorlogs-

misdaden en opgehangen.

In het weiland vlakbij bouwden de Duitsers ook nog een complete ‘Poli- zeikaserne’, die later, net als de bun- ker, werd overgenomen door de Ko- ninklijke Landmacht en een tweede leven begon als Julianakazerne. Ook dat is alweer voorbij; in 2017 is de ka- zerne verbouwd tot een luxueus wooncomplex, dat Julia’s Park heet.

ADVERTENTIE

Exclusieve brilmode

**HOFSTEDE & CO
OPTIEK**
optometrie | contactlenzen

Hoogstraat 37
2513 AP Den Haag
www.hofstede-optiek.nl

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER